

Geachte Heer Overeem,

Kinderen in de leeftijd van die welke de voorstelling Alexanders Santekraam bijvoonden, spelen zelf nog graag theater, kunnen nog helemaal opgaan in het spel, zijn dol op gekke ~~uitdrukkingen~~ komische situaties. Ze hebben lol in preciaire situaties van anderen en zijn over het algemeen zeer ontvankelijk voor alles wat op hen af komt. Als 'n leerling in de klas van z'n stoel valt dan lacht de hele klas zich 'n breuk ook al breekt het slachtoffer z'n heup. Ze barsten van plezier als de leraar, na het genoeglijk opsteken van z'n pijp tot de ontdekking komt dat hij vlakgum rookt i.p.v. tabak. En vee de leraar die dan niet meespeelt. Ze zijn zelf aanhoudend het slachtoffer van slapstick-situaties. U blijkt van dat alles geen weet te hebben en dat vraagt om nadere uitkeg.

Ik ben daarom zo vrij enkele punten uit Uw kritiek onder de loupe te nemen. U zegt: "Alexanders Santekraam had geen vijf minuten langer moeten duren of de gemengde gevoelens van de jeugdige toeschouwers zouden doorgedraaid zijn naar negatief". Ik zeg: "U hebt het niet gezien". Was U maar kind geweest met de kinderen, zoals Jurg Molenaar de avond van tevoren aan het onderwijskader vroeg te zijn. U hebt zich misschien geïrriteerd aan het fluiten, wat geen uitfluiten was maar een meegaan met het spel (toegegeven: 'n enkele floot om te fluiten).

Het was mijns inziens een fijne zaal die spontaan reageerde. En wisten deze kinderen (een hele opgave voor ze) niet op tijd, U heeft het zelfs over langere periodes, stil te zijn om te luisteren? U zegt: "... in de lange perioden dat er onbegrijpelijk met tekst gemanipuleerd werd, zakte de meute in". Ik zeg: "Dat is een kwestie van zien". Of was de "meute" zo stil omdat ze ^ogeboeid was door de tekst. Deze kinderen zakken niet in: of ze zijn geboeid of ze laten duidelijk blijken dat ze dat niet zijn, anders dan door in te zakken."

U zegt: "... de muziek klonk meestal erg aardig, maar van de zangteksten was niets te verstaan. ... de muziek overstemde de zangstemmen."

Ik zeg: "Als "erg aardig" niet spottend bedoeld is dan is het gewoon slappe kritiek. Er was n.l. een voortreffelijke samenwerking tussen combe en spelers.

De enige zangtekst die ik vanaf het balkon niets verstaan heb was die van de operascène. En die was nou juist onbelangrijk omdat hier meer het accent lag op de scène zelf die een rustpunt was in het stuk".

U zegt: ".....fraai decor werd nauwelijks gebruikt en zinloos tijdens het spel afgebroken". Ik vraag mij af en zeg: "Heeft de kritikus nou zo slecht gekeken of misschien teveel aandacht gehad voor de "meute"?" Kan hij mij één onderdeel van het decor noemen wat niet in het spel betrokken werd? Er werd juist veel gedaan met het decor en 'n deel ervan, ja, werd zelfs afgebroken! Jammer dat de kritikus niet begrepen heeft dat dat afbreken een symbolische betekenis had en daarom niet zinloos was. Er werd mee bedoeld dat een nieuwe fase in Rosiens leven was begonnen; de voorafgaande fase, waarin een op roem en geld beluste generatie de ~~akt~~ hoofdrol speelde, werd gesloopt. Er waren kinderen die dat meteen "pakten"; anderen werden mee geboeid door de dronken mannen op de voorgrond en ontdekten later dat het huis ineens weg was."

U zegt: ".....het verhaal was te onbeduidend om leuk te zijn en had niets eigentijds". Ik zeg: "Voor deze kinderen gaat het in eerste instantie niet om het verhaal, beduidend of onbeduidend. Het verhaal moet overigens eenvoudig zijn. Theater is voor hen het belangrijkste. Verder had het verhaal van Alexanders Santekraam wel degelijk iets eigentijds. Noem het generatieconflict, wat toch in deze musical tot uiting komt, maar hiet eigentijds!"

Ik zeg tot slot: "Proloog heeft deze kinderen een fijne en genoegelijke schavburgmiddag bezorgd en zij hebben dat weten te waarderen door mee te gaan in het stuk en zelfs kon er, wat U aan het slot van Uw artikel noemt, nog een plezierig applaus vanaf. Medelijdend vind U dat dat de spelers ongetwijfeld deugd zal hebben gedaan. Ik zeg: Ze verdienden het dubbel en dik".

U had, alvorens met vette letters ~~met~~ dit stuk een "Teleurstellend seizoenbegin proloog" te noemen eerst 'ns de reacties moeten beluisteren van degenen voor wie de voorstelling gebracht werd, n.l. de genoemde kinderen; 'ns na moeten gaan wat

zij aan het stuk beleefd hebben. Waarschijnlijk was Uw kritiek dan heel anders uit gevallen of helemaal niet geschreven. Waarover U in Uw kritiek helemaal niet repte is de vraag of Proloog met dit stuk heeft bijgedragen tot persoonlijkheidsvorming van de jonge mens en tot verheldering van zijn visie op het leven. Ik zeg: "Ja". Dat dat niet ~~zich~~ kan en moet gebeuren door de voorstelling alleen is Proloog zich ter dege bewust. Daarom is op school, aan de hand van door Proloog vooruitgezonden stencil, deze voorstelling bij de leerlingen ingeleid en volgt er nog een nabespreking met discussie.

Natuurlijk is er kritiek. Kritiek die niet nieuw is. De musical is nog teveel 'n gebeuren achter het voetlicht; het publiek wordt nog te weinig ~~zij~~ direct bij dat gebeuren betrokken. Maar wilt U, dit kan niet ineens, het is een groei-proces. Bovendien is dat nog niet haalbaar in zo'n grote zaal. Dat verder de spelers niet altijd pauzes in acht namen, waardoor weleens tekst verlopen ging in het geluid van de reacties van de zaal, is een kwestie van ervaring zowel van spelers als van het combo.

Een kritikus mag niet alleen z'n eigen, al dan niet gerijpte, mening vertellen, maar moet zo neutraal mogelijke informatie verschaffen aan het afwezige, nog te verwachten, publiek. Dat dat in Uw kritiek te wensen over laat meen ik voldoende te hebben aangetoond.

Zaterdag, 5/9 '70 Pieter Briels